

Bestuurlijk commitment en projectorganisatie

Handvat 1 voor een vliegende start
met de wijk-GGD'er

Heb je besloten aan de slag te gaan met de wijk-GGD'er dan is het goed om dit stapsgewijs aan te pakken. Dan weet je zeker dat je niets belangrijks over het hoofd ziet. Als geen ander weten wij dat het in de praktijk soms anders gaat. Beschouw deze handvatten daarom als een recept met de ingrediënten voor een succesvolle aanpak. Sommige ingrediënten kun je best wat later toevoegen, maar voor andere geldt dat ze tijd nodig hebben om tot hun recht te komen. Daar kun je niet te lang mee wachten. Vaak kun je dat zelf heel goed inschatten. Bij twijfel is er altijd een adviseur van het CCV die daarbij kan helpen.

In 6 handvatten beschrijven we de fases van de implementatie van de wijk-GGD'er. Dit is handvat 1 over bestuurlijk commitment en projectorganisatie.

Bestuur: taken en verantwoordelijkheden

Elke schakel in de gemeentelijke organisatie heeft bepaalde taken en verantwoordelijkheden in het project. Het *college van burgemeester en wethouders* is de bestuurlijke opdrachtgever en daarmee verantwoordelijk voor de inrichting, uitvoering en de inzet van de wijk-GGD'er. Het college van B en W opent deuren die voor de wijk-GGD'er gesloten zijn, gebruikt zijn podium om de wijk-GGD'er positie te geven en draagvlak te creëren bij inwoners, ketenpartners en media. Bovendien draagt het college zorg voor subsidies en voert de regie in het opdrachtgeverschap. De uitvoering kan bijvoorbeeld belegd zijn bij de GGD, GGZ-instelling of andere gemeentelijke uitvoeringsafdeling.

De *gemeenteraad* moet het initiatief omarmen en innovatie en experimenteer-ruimte geven. Daarnaast stelt ze de beleidskaders en budgetten vast die nodig zijn voor de uitvoering. De raad draagt het initiatief naar inwoners en zorgt voor de nodige bekendheid. Ook legt ze de verbinding met cliënten-organisaties, staat ze de media te woord en monitort ze de voortgang en resultaten vanuit haar rol als volksvertegenwoordiger.

De *gemeentelijke beleidsadviseurs (veiligheid en zorg)* adviseren en ondersteunen het college bij het krachtig neerzetten van het initiatief en bereiden de besluitvorming voor. Samenwerking tussen de gemeentelijke afdelingen is daarbij cruciaal.

Regionaal oppakken

Het is aan te raden het project ook regionaal onder de aandacht te brengen. Veel betrokken organisaties werken regionaal en personen met onbegrepen gedrag houden zich meestal niet aan gemeentegrenzen. Denk bij het agenderen aan een bestaand regionaal bestuurlijk overleg, zoals een veiligheidsoverleg of een overleg Beschermd Wonen Maatschappelijke Opvang.

Commitment op alle niveaus

Om op bestuurlijk, beleidsmatig en uitvoeringsniveau commitment te creëren moet je aan een aantal zaken aandacht besteden:

1. Projectleider aanstellen
2. Bestuurlijk borgen
3. Projectgroep inrichten
4. Leidende principes vaststellen
5. Tijdspad en investering vastleggen
6. Communicatieplan maken

Projectleider aanstellen

Je start met het aanstellen van een projectleider. De taken van de projectleider zijn:

- Creëren van draagvlak in de gemeenteraad, het gemeentebestuur (veiligheid én zorg!) en bij de verschillende samenwerkingspartners.
- Scheppen van financiële en organisatorische Randvoorwaarden, zoals budget regelen, subsidies aanvragen en een projectplanning maken.
- Inrichten van een goed functionerende projectorganisatie, waarbij taken, verantwoordelijkheden en processen duidelijk worden vastgelegd.
- Vastleggen van de opbrengsten van de pilot. Hoe je dit doet staat in het handvat 3: 'Borgen door monitoren'.

De verantwoordelijke beleidsmedewerker binnen de gemeente (sociaal domein of openbare orde en veiligheid) kan de rol van projectleider vervullen. Houd rekening met de extra tijdsinvestering die dit vraagt.

Bestuurlijk borgen

Bestuurlijk draagvlak is essentieel en moet je hebben verzekerd voordat de projectleider aan de slag gaat en een projectgroep inricht. Meestal wordt dit commitment vastgelegd met een collegevoorstel. Afhankelijk van de situatie in jouw gemeente en de omvang van het totale budget, leg je dit ook vast in een raadsvoorstel. Na het besluit kijk je naar de manier waarop burgemeester en wethouders in het verdere proces kunnen worden betrokken. Een afzonderlijk bestuurlijk gremium opzetten voor het project is een optie, maar waarschijnlijk niet nodig.

Vaak is er al een bestaand bestuurlijk overleg waar het project op de agenda kan komen. Bijvoorbeeld in een overleg over de aanpak van personen met onbegrepen gedrag. Wanneer je als projectleider aansluit bij dit overleg kun je de vorderingen aan het bestuur rapporteren. Omgekeerd kan het bestuur je voeden met politiek-bestuurlijke ontwikkelingen die relevant zijn voor het project.

Projectgroep inrichten

De projectgroep ondersteunt de projectleider bij de eerdergenoemde taken. Ook kunnen groepsleden ervaringen uit de lopende casuïstiek inbrengen. De projectgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van de betrokken organisaties, waarbij in elk geval de volgende partijen moeten zijn vertegenwoordigd:

- Gemeente: sociaal domein én veiligheidsdomein
- Politie
- GGD en/of huisartsenzorg
- GGZ
- Ervaringsdeskundigen (bijvoorbeeld een cliëntenorganisatie)

Het is verstandig de partijen waarvan je weerstand verwacht in een vroeg stadium te betrekken. Afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt, kun je de projectgroep (tijdelijk) uitbreiden met andere partners die betrokken zijn bij de zorg voor personen met onbegrepen gedrag. Uiteraard is deze lijst niet uitputtend en is de relevantie afhankelijk van de lokale situatie. Denk bijvoorbeeld aan:

- Integraal werkende teams als wijkteams, bemoeizorg, werk en inkomen etc.
- Woningbouwcorporatie(s)
- Organisaties voor mensen met een verstandelijke beperking
- Verslavingszorg
- Thuiszorg/ouderenzorg
- Voedselbank/armoedebestrijding
- Zorg- en veiligheidshuizen
- Maatschappelijke opvang
- Crisisdienst

Op welk niveau je de projectgroep inricht (op uitvoerend niveau, op managementniveau of een combinatie) is aan

jullie. Houd het zo werkbaar mogelijk en kijk of je gebruik kunt maken van bestaande overleggen. In het begin moet er veel worden geregeld dus dan is vaker vergaderen (bijvoorbeeld eens per 2 weken) wenselijk.

Leidende principes vastleggen

Om de samenwerking kracht bij te zetten kun je samen een aantal leidende principes vastleggen. Een paar voorbeelden:

- We zijn gezamenlijk verantwoordelijk.
- We betrekken zoveel mogelijk de cliënt en zijn familie.
- Waar nodig handelen we buiten de kaders en zoeken we de grenzen op.
- Spreken gaat voor schrijven.
- We respecteren de privacy van een cliënt maar verstoppen ons er niet achter.

Tijdspad en investering vastleggen

Een pilot is een project met een start- en eindpunt. Zie het als een tijdslijn, met verschillende fasen en bijbehorende doelen. Om die doelen te bereiken is een bepaalde inzet nodig, in termen van bijvoorbeeld capaciteit en geld. Als je dit per fase beschrijft en koppelt aan de inzet van de betrokken organisaties en medewerkers, is het voor iedereen inzichtelijk wie wat wanneer moet doen.

Communicatieplan maken

Bepaal vooraf op welke momenten je met wie communiceert en leg dit vast in een communicatieplan. Voordehand liggende communicatiemomenten en -uitingen zijn:

- Publiciteit over het project op de website van de gemeente, posters bij de huisarts etc.
- Aftrapbijeenkomst voor alle betrokken partijen.
- Folder met contactgegevens, werkwijze en bereikbaarheid wijk-GGD'er.
- Afsluitende bijeenkomst voor de presentatie van de resultaten.

Is iedereen aan boord en zijn de rollen en taken helder, dan is het zaak om samen het probleem nader onder de loep te nemen en gezamenlijk doelen te formuleren. Hoe je dit kunt doen beschrijven we in handvat 2: 'Probleem analyseren en doelen stellen'.